

УДК: 343.45:340.134(4-672EU)

Biblid 1451-3188, 17 (2018)

Год XVII, бр. 66, стр. 87–107

Изворни научни рад

ДИРЕКТИВА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ 2016/680 О ЗАШТИТИ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ

Никола ПАУНОВИЋ¹

Анстракт: Заштита физичких лица у односу на обраду личних података основно је право прописано чланом 8(1) Повеље о основним правима Европске уније и чланом 16(1) Уговора о функционисању Европске уније (TFEU). Брзи технолошки развој и глобализација донели су нове изазове за заштиту личних података. Технологија омогућава обраду личних података у невероватној размери како би се спровеле активности као што су превенција, истрага, откривање или гоњење кривичних дела или извршење кривичних санкција. Европска унија је стога усвојила Директиву 2016/680 27. априла 2016. године, којом је регулисала заштиту појединаца у вези обраде личних података од стране надлежних органа ради превенције, вођења истрага, откривања или кривичног гоњења за кривична дела или за извршење кривичних санкција, односно за омогућавање слободног кретања тих података, а заједно са Општом уредбом (ЕУ) 2016/679 о заштити података о личности (GDPR). Аутор се бави анализом садржаја предметне Директиве и сврхом њеног доношења. Посебну пажњу аутор посвећује питању важности Директиве ЕУ 2016/680 за правни поредак Републике Србије. У том смислу, аутор апелује на подизање свести о важности Директиве ЕУ 2016/680 у процесу усвајања новог Закона о заштити личних података и усклађивању унутрашњег законодавства са правним тековинама ЕУ у овој области.

Кључне речи: обрада података, обрађивање, заштита личних података, физичка лица, надлежни орган, контрола.

1) СВРХА

Имајући у виду да се Уредбом ЕУ 2016/679 утврђују општа правила за заштиту појединаца у вези с обрадом личних података и за осигуравање

¹ Министарство спољних послова, E-mail: dzoni925@gmail.com.

слободног кретања ових података унутар Европске уније (у даљем тексту: ЕУ), а посебно узимајући у обзир да се опсег прикупљања и размене личних података свакодневно значајно повећава, будући да савремена технологија омогућује обраду личних података у до сада недосегнутом обиму различитих делатности, укључујући и област спровођења активности спречавања, истраге, откривања или гоњења за кривична дела, или извршавања кривичних санкција, било је неопходно нормативно уредити ову област на ЕУ плану у виду доношења засебне Директиве.² Из тог разлога је 2016. године правни оквир ЕУ обогаћен доношењем Директиве 2016/680.³ Овом се Директивом утврђују правила повезана са заштитом појединаца у погледу обраде личних података од стране надлежних тела у сврхе спречавања, истраге, откривања или гоњења за кривична дела или извршавања кривичних санкција, укључујући заштиту од претњи јавној сигурности и њено спречавање. Стога се сврха ове Директиве огледа у потреби изградње нормативног амбијента у ЕУ у којем постоји стабилан и усклађен оквир за заштиту личних података у овој области. Наиме, осигуравање доследног и високог степена заштите личних података појединаца те олакшавање размене ових података међу надлежним телима држава чланица кључно је како би се осигурала делотворна правосудна и полицијска сарадња у кривичним стварима. Додатно, сврха ове Директиве се препознаје и у неопходности јачања права испитаника и обавеза оних који ове податке обрађују. Коначно, циљ ове Директиве је да се на једнообразан начин нормирају овлашћења надлежних тела у свим државама чланицама у погледу праћења и осигуравања усклађености правила за заштиту података у овој области са овом директивом, што је посебно значајно у контексту међународне размене података у полицијским и правосудним стварима.

2) МЕРЕ ЕУ

Директива ЕУ 2016/680 Европског парламента и Савета од 27. априла 2016. године о заштити појединаца у вези с обрадом личних података од стране надлежних тела у сврхе спречавања, истраге, откривања или гоњења за кривична дела или извршавања кривичних санкција, и о слободном кретању таквих података и о стављању ван снаге Оквирне одлуке Савета 2008/977/ЈНА

² Јасмина Вукотић, „Општа уредба (ЕУ) 2016/679 о заштити података о личности“, *Европско законодавство*, бр. 63/2018, стр. 287-301; Дејан Ђукић, „Заштита података о личности са освртом на ново законодавство Европске уније у овој области“, *Правни записи*, год. VIII, бр. 1/2017, стр. 53-55. Ерне Мразница, „ГДПР, Нови изазови заштите података о личности“, *Банкарство*, бр. 4/2017, стр. 166-176.

³ Дејан Миленковић, „О потреби хармонизације Закона о заштити података о личности са Директивама и другим прописима ЕУ“, *Европско законодавство*, год. XIII, бр. 49-50/2014, стр. 106-110.

– Directive (EU) 2016/680 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data by competent authorities for the purposes of the prevention, investigation, detection or prosecution of criminal offences or the execution of criminal penalties, and on the free movement of such data, and repealing Council Framework Decision 2008/977/JHA.

3) САДРЖАЈ

Директива 2016/680 подељена је на 10 поглавља која се тичу општих одредби, начела, права испитаника, водитеља и извршитеља обраде, преноса личних података трећим земљама и међународним организацијама, независности надзорних тела, сарадње, правних лекова, одговорности и санкција, имплементационих аката, те завршних одредби.

Опште одредбе

У општим одредбама дефинисано је подручје примене Директиве 2016/680, те значење појединих израза који су садржани у њој. Подручје примене ове Директиве вишеструко је лимитирано. Прво, ова Директива се примењује искључиво у контексту обраде личних података од стране надлежних тела држава чланица, због чега се не примењује на обраду личних података коју обављају институције, тела, уреди и агенције ЕУ. Друго, ова Директива се односи само на случајеве обраде података у сврхе спречавања, истраге, откривања или гоњења за кривична дела или извршавања кривичних санкција. Коначно, Директива важи само ако се обрада обавља као делатност која је унутар подручја примене права ЕУ, због чега се не примењује у случајевима обраде која се реализује током делатности која није обухваћена опсегом права ЕУ. С друге стране, када је реч о значењу појединих израза употребљених у Директиви 2016/680, у контексту даље анализе, потребно је навести дефиниције следећих појмова: „лични подаци“, „испитаник“, „обрада“, „надлежно тело“, „водителј обраде“, „извршитељ обраде“, „прималац“ и „надзорно тело“. Тако, „лични подаци“ подразумевају све податке који се односе на појединца чији је идентитет утврђен или се може утврдити. Појам „испитаник“ се односи на појединца чији се идентитет може утврдити уз помоћ идентификатора као што су име, идентификацијски број, подаци о локацији, мрежни идентификатор, или уз помоћ једног или више индикатора својствених за физички, физиолошки, генетски, ментални, економски, културни или социјални идентитет тог појединца. С друге стране, „обрада“ значи сваки поступак или скуп поступака који се обављају са личним подацима или скуповима личних података, било аутоматизованим било неаутоматизованим средствима, као што су прикупљање, бележење, организација, структурисање, похрањивање, измена,

проналажење, обављање увида, упоређивање, откривање преносом, ширењем или стављањем на располагање на други начин, усклађивање, ограничавање, брисање или уништавање.⁴ Даље, израз „надлежно тело” се односи на: а) свако тело јавне власти надлежно за спречавање, истрагу, откривање или гоњење за кривична дела или извршавање кривичних санкција, укључујући заштиту од претњи јавној сигурности и њено спречавање; или б) свако друго тело или субјект којем је правом државе чланице поверено обављање јавних дужности и извршавање јавних овлашћења у сврхе спречавања, истраге, откривања или гоњења за кривична дела или извршавања кривичних санкција, укључујући заштиту од претњи јавној сигурности и њено спречавање. С претходним у вези израз „водителј обраде” значи надлежно тело које засебно или заједно с другима одређује сврхе и средства обраде личних података. Додатно, „извршитељ обраде” се односи на физичко или правно лице, тело јавне власти, агенцију или друго тело које обрађује личне податке у име водитеља обраде; Насупрот томе, „прималац” се односи на физичко или правно лице, тело јавне власти, агенцију или друго тело којем се откривају лични подаци. Коначно, појам „надзорно тело” значи независно тело јавне власти које је основала држава чланица ради остваривања сврхе Директиве 2016/680.

Начела

Директива 2016/680 прописује да државе чланице треба приликом прикупљања и обраде података о личности да поштују следећа начела: а) начело законитости – у смислу да се подаци обрађују законито и поштено, те да се могу прикупљати само ради остваривања изричите и законите сврхе; б) начело сврсисходности – у смислу да је обрада личних података примерена и пропорционална у односу на сврху ради које се подаци обрађују; в) начело тачности и ажурности – у смислу да се приликом обраде води рачуна о томе да су лични подаци који се обрађују тачни, те да се према потреби и без одлагања ажурирају, односно избришу или исправе; г) начело временске лимитираности – у смислу да се лични подаци чувају у облику који омогућује идентификацију испитаника само онолико дуго колико је потребно ради реализације сврхе ради којих се лични подаци обрађују; д) начело протективности личних података – у смислу да се они обрађују на начин којим се осигурава одговарајућа заштита од неовлашћене или незаконите обраде, те од случајног губитка, уништења или оштећења применом одговарајућих

⁴ Salami Emmanuel Akintunde, „The impact of Directive (EU) 2016/680 on the processing of personal data by competent authorities for the purposes of the prevention, investigation, detection or prosecution of criminal offences or the execution of criminal penalties and on the free movement of such data on the existing privacy regime”, Internet: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2912449>, pp. 3-4.

техничких или организационих мера. Начело законитости подразумева да је обрада законита под два услова: 1) само ако је нужна и само у оној мери у којој је нужна како би надлежно тело обавило сврхе спречавања, истраге, откривања или гоњења за кривична дела или извршавања кривичних санкција, те 2) уколико се темељи на праву ЕУ или праву државе чланице. Када је реч о начелу сврсисходности, опште правило је да се лични подаци које надлежна тела прикупљају у сврху спречавања, истраге, откривања или гоњења за кривична дела или извршавања кривичних санкција, не смеју обрађивати у друге сврхе које су различите од оних утврђених Директивом 2016/680. Ипак, од овог правила постоји изузетак који омогућава да се таква обрада врши ако је одобрена правом ЕУ или правом државе чланице. У сваком случају, ако се лични подаци обрађују у друге сврхе, а то није одобрено правом ЕУ или правом државе чланице примењује се Уредба ЕУ 2016/679, осим ако се обрада обавља као делатност која је изван подручја примене права ЕУ. С друге стране, у контексту начела тачности и ажурности надлежно тело државе чланице треба да, колико је то изводљиво, проверава квалитет личних података пре њиховог преношења или стављања на располагање додајући све нужне информације које надлежном телу, које је податке добило, омогућује оцењивање степена тачности, потпуности, ажурности и поузданости личних података. У том погледу, државе чланице треба да воде рачуна о томе да се лични подаци утемељени на чињеницама разликују што је више могуће од личних података утемељених на личним проценама. Свакако, покаже ли се да су пренесени нетачни лични подаци или да су лични подаци пренесени незаконито, прималац се мора о томе обавестити без одлагања, а лични подаци морају исправити или брисати. С тим у вези, државе чланице треба да омогуће да надлежна тела предузму све разумне мере како би се осигурало да се лични подаци који су нетачни, непотпуни или више нису ажурни не преносе нити стављају на располагање. Коначно, када је реч о начелу временске лимитираности државе чланице треба да осигурају да се за периодично преиспитивање похрањених личних података, као и за потребу њиховог брисања, предвиде одговарајући рокови.⁵

Права испитаника

У контексту права испитаника Директива 2016/680 прави јасну разлику између личних података различитих категорија испитаника, као што су: а) особе за које постоје основана сумња да су извршили или ће извршити кривично дело; б) особе осуђене за кривично дело; в) жртве кривичног дела

⁵ Catherine Jasserand, „Law enforcement access to personal data originally collected by private parties: Missing data subjects' safeguards in directive 2016/680?“, *Computer Law & Security Review*, Vol. 34, No. 1/2018.

или особе у погледу којих постоје одређене чињенице које указују да би оне могле бити жртве кривичног дела; и г) друга лица повезана са извршењем кривичних дела, као што су особе које се могу позвати да сведоче у истрагама у вези с кривичним делима или у накнадном кривичном поступку, особе које могу дати информације о кривичним делима и сл. У сваком случају, без обзира на то о којој категорији испитаника је реч, Директива 2016/680 прописује да испитаник има право приступа информацијама у вези са личним подацима који се обрађују, као и право на брисање или исправку личних података. Поред тога, предвиђени су случајеви ограничења у уживању наведених права.⁶ У остваривању права на приступ информацијама испитаник има право да од водитеља обраде исходи потврду о томе обрађују ли се лични подаци који се односе на њега, те ако обрађују приступ таквим личним подацима и барем следећим информацијама: а) идентитет и контактне податке водитеља обраде; б) контактне податке службеника за заштиту података; в) категорију личних података о којима је реч; г) обавештавање о личним подацима који се обрађују и о свим доступним информацијама о њиховом извору; д) сврху обраде за коју су лични подаци намењени; е) право на подношење притужбе надзорном телу и контактне податке надзорног тела, те право на правни лек; ђ) постојање права да се од водитеља обраде затражи приступ личним подацима, њихово исправљање или брисање односно ограничавање обраде личних података који се односе на испитаника. Осим претходно наведених информација државе чланице законом треба да обезбеде да у одређеним случајевима, како би се испитанику омогућило остваривање његових права, водитељ обраде испитанику пружи додатне информације о: а) правној основи обраде; б) раздобљу у којем ће се лични подаци похрањивати или, ако то није могуће, критеријумима за утврђивање тог раздобља; в) категоријама примаоца личних података, укључујући треће земље или међународне организације; г) према потреби, додатне информације, нарочито ако се лични подаци прикупљају без знања испитаника. У контексту остваривања права на приступ информацијама водитељ обраде је дужан да испитанику у језгровитом, разумљивом и лако доступном облику, употребљавајући јасан и једноставан језик, пружи тражене информације било којим одговарајућим средством, укључујући електронска средства. По правилу водитељ обраде пружа информације у истом облику у којем је захтев поднет. Информације се по правилу пружају испитанику без накнаде, осим ако су захтеви испитаника очигледно неутемељени или претерани, што треба да докаже водитељ обраде, а нарочито због њиховог учесталог понављања, када водитељ обраде може: а) наплатити разумну накнаду, узимајући у обзир административне трошкове за

⁶ Christina Tikkinen-Piri, Anna Rohunen, Jouni Markkula „EU General Data Protection Regulation: Changes and implications for personal data collecting companies“, *Computer Law & Security Review*, Vol. 34, No. 1/2018, p. 41.

пружање информација или обавештење или за предузимање тражених мера; или б) одбити да поступи по захтеву. С друге стране, у контексту права на исправку личних података испитаник има право да од водитеља обраде, без непотребног одлагања, исходи исправку нетачних личних података који се на њега односе, а који о томе треба да обавести надлежно тело од којег потичу нетачни подаци. Поред тога, узимајући у обзир сврхе обраде података испитаник има право допунити непотпуне личне податке, између осталог и давањем додатне изјаве. Додатно, право испитаника да од водитеља обраде исходи брисање личних података који се на њега односе без непотребног одлагања може се остваривати ако се обрадом крше одредбе Директиве 2016/680, или ако се лични подаци морају брисати ради поштовања правне обавезе којој подлеже водитељ обраде. Коначно, када је реч о ограничењима у уживању наведених права државе чланице могу донети законодавне мере за одлагање, ограничавање или ускраћивање пружања информација испитанику односно за одбијање исправке или брисања личних података или ограничавања обраде те о разлозима одбијања, али само у оној мери и у оном трајању у којем таква мера представља потребну и пропорционалну меру у демократском друштву уз дужно поштовање темељних права и легитимних интереса конкретног појединца, како би се: а) избегло ометање службених или правних испитивања, истрага или поступака; б) избегло довођење у питање спречавање, откривање, спровођење истрага или гоњење за кривична дела или извршавање кривичних санкција; в) заштитила јавна сигурност; г) заштитила национална сигурност; д) заштитила права и слободе других. С тим у вези, водитељ обраде без непотребног одлагања писаним путем обавештава испитаника о сваком одбијању или ограничавању приступа, те о разлозима одбијања или ограничавања, осим ако би пружање таквих информација довело у питање неку од сврха због које се ограничава или одбија приступ информацијама. У сваком случају, водитељ обраде мора обавестити испитаника о могућности подношења притужбе надзорном телу или тражења правног лека.

Водитељ и извршитељ обраде

Директива 2016/680 прави разлику између водитеља и извршитеља обраде података о личности.⁷ У оквиру општих обавеза водитеља обраде ова Директива предвиђа да водитељ обраде, узимајући у обзир природу, обим, контекст и сврху обраде, као и ризике различитих степена вероватноће и озбиљности за права и слободе појединаца, спроводи одговарајуће техничке

⁷ Упореди Mira Burri, Rahel Schär, „The Reform of the EU Data Protection Framework”, *Journal of information policy*, Vol. 6, No. 1/2016, pp. 492-495.

и организационе мере попут псеудонимизације, ради омогућавање делотворне примене начела заштите података, као што је смањење количине података и укључење заштитних мера у обраду како би осигурало и могло доказати да се обрада спроводи у складу с Директивом 2016/680. Ако је вероватно да ће нека врста обраде, нарочито путем нових технологија и узимајући у обзир природу, опсег, контекст и сврхе те обраде, проузроковати висок ризик за права и слободе појединаца, државе чланице треба да осигурају да водитељ обраде пре обраде спроведе процену дејства предвиђених поступака обраде на заштиту личних података. Процена мора садржати барем опис предвиђених поступака обраде, процену ризика за права и слободе испитаника, предвиђене мере за ризике, заштитне и сигурносне мере и механизме како би се осигурала заштита личних података и доказала усклађеност с овом Директивом, узимајући у обзир права и легитимне интересе испитаника и других укључених особа. С тим у вези, треба додати да водитељ обраде спроводи одговарајуће техничке и организационе мере како би се осигурало да интегрисаним начином буду обрађени само лични подаци који су нужни за сваку посебну сврху обраде. Та се обавеза примењује на количину прикупљених личних података, обим њихове обраде, раздобље похрањивања и њихову доступност. Тачније, таквим се мерама осигурава да лични подаци нису аутоматски, без интервенције појединца, доступни неограниченом броју појединаца. С друге стране, ако се обрада спроводи у име водитеља обраде, водитељ обраде употребљава само услуге извршитеља обраде који могу у довољној мери јамчити спровођење одговарајућих техничких и организационих мера на такав начин да је обрада у складу са захтевима из Директиве 2016/680 и да осигурава заштиту права испитаника. С тим у вези, извршитељ обраде не може ангажовати другог извршитеља обраде без претходног посебног или општег писаног одобрења водитеља обраде. У том смислу, обрада од стране извршитеља обраде треба да буде уређена уговором или другим правним актом у складу с правом ЕУ или правом државе чланице, који је обавезујући за извршитеља обраде у односу на водитеља обраде, а у којем су наведени предмет и трајање обраде, природа и сврха обраде, врста личних података, те категорије испитаника, обавезе и права водитеља обраде. Тим се уговором или правним актом нарочито уређује да извршитељ обраде: а) делује само према упутствима водитеља обраде; б) осигурава да су се особе овлашћене за обраду личних података обавезале на поштовање поверљивости или да подлежу законским одредбама о поверљивости; в) било којим одговарајућим средством помаже водитељу обраде да осигура усклађеност с одредбама Директиве о правима испитаника; г) према избору водитеља обраде брише или враћа водитељу обраде све личне податке након завршетка пружања услуге обраде података, те брише постојеће копије, осим ако у складу са правом ЕУ или правом државе чланице постоји обавеза похрањивања личних података; д) поштује услове у погледу ангажовања другог извршитеља

обrade; ђ) водитељу обраде ставља на располагање све информације потребне за доказивање поштовања претходних обавеза. У сваком случају, извршитељ обраде и било која особа која делује под вођством водитеља обраде или извршитеља обраде, а која има приступ личним подацима, не обрађује те податке ако то не затражи водитељ обраде, осим ако то налаже право ЕУ или право државе чланице. Коначно, треба истаћи да водитељ обраде и извршитељ обраде, на захтев, сарађују с надзорним телом при извршавању својих задатака. У том погледу, надзорно тело може успоставити попис поступака обраде за које је потребно обавити претходно саветовање. Ипак, водитељ обраде или извршитељ обраде мора да се саветује с надзорним телом пре обраде личних података који ће бити укључени у нови састав похрањивања који се саставља, ако: а) процена дејства на заштиту података упућује на то да би обрада могла резултирати високим ризиком ако водитељ обраде не предузме мере како би умањио ризик; или б) врста обраде, посебно ако се употребљавају нове технологије, механизми или поступци, представља висок ризик за права и слободе испитаника. Такође, саветовање с надзорним телом је обавезно током израде предлога законодавне мере коју доноси национални парламент, или регулаторне мере која се темељи на таквој законодавној мери а која се односи на обраду.

Сигурност личних података

У контексту обезбеђивања сигурности личних података Директива 2016/680 прописује да водитељ обраде и извршитељ обраде, узимајући у обзир најновија достигнућа и трошкове спровођења, те природу, обим, контекст и сврхе обраде, као и ризике различите вероватноће и озбиљности за права и слободе појединаца, спроводе одговарајуће техничке и организационе мере како би се осигурао одговарајући степен сигурности с обзиром на ризик.⁸ У том смислу, водитељ обраде или извршитељ обраде, након процене ризика, дужан је да спроведе мере чија је сврха да: а) неовлашћеним особама забрани приступ опреми за обраду („надзор приступа опреми”); б) спречи неовлашћено читање, копирање, мењање или уклањање носача података („надзор носача података”); в) спречи неовлашћено уношење личних података, те неовлашћено прегледање, мењање или брисање похрањених личних података („надзор похрањивања”); г) спречи употребу састава аутоматизоване обраде неовлашћеним особама („надзор корисника”); д) осигура да особе које су овлашћене за употребу састава аутоматизоване обраде имају приступ само личним подацима који су предвиђени њиховим

⁸ “The European Union Agency for Network and Information Security”, *Handbook on Security of Personal Data Processing*, Heraklion, 2017.

одобрењем за приступ („надзор приступа подацима”); е) осигура могућност да се провери и утврди којим телима су лични подаци пренесени, или би могли бити пренесени, или стављени на располагање („надзор комуникације”); ж) обезбеди могућност да се накнадно провери и утврди који су лични подаци унесени у саставе аутоматизоване обраде, те ко их је и када унео („надзор уноса”); з) спречи неовлашћено читање, копирање, мењање или брисање личних података током преноса личних података или преноса носача података („надзор преноса”); и) осигура могућност поновне успоставе инсталираних састава у случају прекида („поновна успостава”); ј) осигура да састав добро функционише те да се појава грешака у функционисању састава пријави („поузданост”) и да се похрањени лични подаци не могу угрозити због недостатака у функционисању састава („целовитост”). Насупрот томе, у случају повреде личних података, водитељ обраде је дужан да, без непотребног одлагања, обавести о томе како надзорно тело тако и испитаника. У том смислу, с једне стране, водитељ обраде је дужан да, без непотребног одлагања и ако је то изводљиво, најкасније 72 сата од сазнања за ту повреду, извести надзорно тело о повреди личних података, осим ако повреда личних података вероватно неће резултирати ризиком за права и слободе појединаца. Ако извештавање надзорног тела није учињено у року 72 сата, мора бити попраћено навођењем разлога закашњења. У сваком случају, извештавањем се мора најмање: а) описати природа повреде личних података, укључујући, ако је могуће, категорију и приближан број испитаника те категорије и приближан број евиденција личних података о којима је реч; б) навести име и контактни подаци службеника за заштиту података или друге контактне тачке од којих се могу добити додатне информације; в) описати вероватне последице повреде личних података; г) описати мере које је водитељ обраде предузео или предложио предузети за решавање проблема повреде личних података, укључујући према потреби мере умањивања њених могућих штетних последица. С друге стране, ако је вероватно да ће повреда личних података проузроковати висок ризик за права и слободе појединаца, водитељ обраде без непотребног одлагања треба да обавести испитаника о повреди личних података. Ипак, обавештавање испитаника није обавезно ако је испуњен било који од следећих услова: а) водитељ обраде је спровео одговарајуће технолошке и организационе мере заштите и те су мере примењене на личне податке погођене повредом, посебно оне које личне податке чине неразумљивим било којој особи која им није овлашћена приступити, као што је енкрипција; б) водитељ обраде предузео је накнадне мере којима се осигурава да појава високог ризика за права и слободе испитаника више није вероватна; в) обавештавање испитаника би укључивало несразмеран напор. У таквом случају, уместо тога, мора постојати јавно обавештавање или слична мера којом се испитаници извештавају на једнако делотворан начин.

Службеник за заштиту података

Службеника за заштиту података именује водитељ обраде на темељу његових стручних квалитета, а посебно његовог стручног знања о праву и пракси у подручју заштите података, те способности за извршавање задатака.⁹ Може се именовати један службеник за заштиту података за неколико надлежних тела, узимајући у обзир њихову организацијску структуру и величину. Водитељ обраде помаже службенику за заштиту података у извршавању његових задатака пружајући му потребна средства за извршавање тих задатака и приступ личним подацима и поступцима обраде те за одржавање његовог стручног знања. Задаци службеника за заштиту података о личности обухватају најмање: а) информисање и саветовање водитеља обраде као и запосленог који обавља обраду о њиховим обавезама на темељу одредби Директиве 2016/680 односно других одредби права ЕУ или права државе чланице о заштити података; б) праћење поштовања ове Директиве, других одредаба права ЕУ или права државе чланице о заштити података; в) пружање савета, када је то затражено, по питању процене дејства обраде на заштиту података о личности; г) сарадњу с надзорним телом; д) деловање као контактне тачке за надзорно тело о питањима повезанима с обрадом, што укључује саветовање, према потреби, у погледу свих релевантних питања.

Пренос личних података трећим земљама и међународним организацијама

Надлежна тела сваки пренос личних података који се обрађују или су намењени за обраду након преноса трећој земљи или међународној организацији, укључујући даље преносе још једној трећој земљи или међународној организацији, обављају придржавајући се националних одредаба донетих на темељу одредаба Директиве 2016/680, и то само под следећим условима: а) пренос треба да је неопходан у сврхе спречавања, истраге, откривања или гоњења за кривична дела или извршавања кривичних санкција; б) лични подаци преносе се водитељу обраде у трећој земљи или међународној организацији који представља јавно тело надлежно за потребе остваривања сврхе ове Директиве; в) у случају да су лични подаци пренесени или стављени на располагање из друге државе чланице, та држава чланица је потребно да претходно одобри пренос у складу са својим националним правом. Ипак, изузетно, пренос без претходног одобрења друге државе чланице је допуштен само ако је пренос личних података потребан за спречавање

⁹ "Data Protection Officer", Internet: https://edps.europa.eu/data-protection/data-protection/reference-library/data-protection-officer-dpo_en, 29.08.2018.

непосредне и озбиљне претње јавној сигурности државе чланице или треће земље, или је пренос неопходан због остваривања битних интереса државе чланице, а претходно се одобрење не може благовремено добити; г) Комисија је донела одлуку о примерености или у недостатку такве одлуке, донела је одговарајуће заштитне мере, или се у недостатку претходних одлука примењују одступања за посебне ситуације; и д) у случају даљег преноса у још једну трећу земљу или међународну организацију, потребно је да надлежно тело које је извршило првобитни пренос или друго надлежно тело исте државе чланице, након што је узело у обзир све релевантне чињенице, укључујући озбиљност кривичног дела, сврху с којом су лични подаци првобитно пренесени и степен заштите личних података у трећој земљи или међународној организацији којој су даље пренесени лични подаци, одобри даљи пренос.¹⁰ Поред општих правила преноса, Директива 2016/680 посебно регулише пренос података на темељу одлуке о примерености. Другим речима, државе чланице омогућавају пренос личних података трећој земљи или међународној организацији када Комисија одлучи да трећа земља, подручје или један или више одређених сектора унутар те треће земље или међународна организација о којој је реч осигурава примерен степен заштите. Приликом процене примерености степена заштите Комисија нарочито узима у обзир следеће елементе: а) владавину права, поштовање људских права и темељних слобода, меродавно законодавство укључујући законодавство о јавној сигурности, одбрани, националној сигурности, кривичном праву и приступу тела јавне власти личним подацима, као и имплементацију таквог законодавства, правила о заштити података, правила струке и мере сигурности које укључују правила за даљи пренос личних података још једној трећој земљи или међународној организацији, судску праксу те постојање делотворних права испитаника, те делотворне управне и судске заштите испитаника чији се лични подаци преносе; б) постојање и делотворно функционисање независног надзорног тела или више њих у трећој земљи, или тела којем подлеже међународна организација, одговорних за осигуравање и спровођење поштовања правила о заштити података, за пружање помоћи испитаницима и њихово саветовање у остваривању њихових права, те за сарадњу с надзорним телима држава чланица; и в) међународне обавезе које је конкретна трећа земља или међународна организација преузела, или друге обавезе које произлазе из правно обавезујућих конвенција или инструмената, као и њихова учешћа у мултилатералним или регионалним саставима, нарочито у вези са заштитом личних података. У акту за спровођење ових одредби, Директива

¹⁰ Anja Hoffmann, Bastian Sattelberger, "Data transfers to third countries", *Policy Brief*, no. 25/2017, Centrum für Europäische Politik, Freiburg, Internet: https://www.cep.eu/fileadmin/user_upload/cep.eu/Analysen/COM_2017_7_Datenuebermittlung/cepPolicyBrief_COM_2017_7_Data_Transfers_to_Third_Countries.pdf, 29.08.2018.

2016/680 предвиђа механизам за периодично преиспитивање, најмање сваке четири године, током којег ће се узети у обзир сви релевантни догађаји у тој трећој земљи или међународној организацији. Стога, ако доступне информације откривају да трећа земља, подручје или један или више одређених сектора унутар треће земље или међународна организација више не осигурава примерен степен заштите у мери у којој је то потребно, Комисија ставља изван снаге, мења или суспендује одлуку о примерености преноса, без ретроактивног дејства. У том случају, Комисија започиње саветовање с трећом земљом или међународном организацијом ради поправљања стања које је довело до одлуке о стављању ван снаге одлуке о примерености преноса. Коначно, у Службеном листу ЕУ и на својој интернет страници Комисија објављује попис трећих земаља, подручја и посебних сектора унутар треће земље и међународних организација у погледу којих је донела одлуку да не пружају примерен степен заштите или га више не обезбеђују.

У недостатку одлуке о примерености преноса, државе чланице треба да осигурају да се пренос личних података трећој земљи или међународној организацији може остварити: а) ако су одговарајуће заштитне мере у погледу заштите личних података предвиђене у правно обавезујућем инструменту; или б) ако је водитељ обраде проценио све околности у вези с преносом личних података и закључио да постоје одговарајуће заштитне мере у погледу заштите личних података. Напослетку, у недостатку одлуке о примерености преноса или одговарајућих заштитних мера државе чланице треба да омогуће да се пренос личних података у трећу земљу или међународну организацију може остварити само под условом да је пренос нужен: а) како би се заштитили витални интереси испитаника или друге особе; б) како би се заштитили легитимни интереси испитаника, ако је тако предвиђено правом државе чланице која обавља пренос личних података; в) како би се спречила непосредна и озбиљна претња јавној сигурности државе чланице или треће земље; г) у појединачним случајевима у сврхе предвиђене Директивом 2016/680; или д) у појединачном случају ради постављања, остваривања или одбране правних захтева у вези са сврхама ове Директиве. У погледу последње две ситуације потребно је нагласити да се лични подаци не смеју преносити ако надлежно тело које обавља пренос утврди да темељна права и слободе конкретног испитаника имају предност над јавним интересом. У сваком случају, пренос у горе наведеним посебним ситуацијама мора се документовати, а документација се на захтев мора ставити на располагању надзорном телу, укључујући датум и време преноса, информације о надлежном телу које је податке добило, образложење преноса и пренесене личне податке. Коначно, Директива 2016/680 регулише ситуацију преноса личних података примаоцима са седиштем у трећим земљама, под условом да се поштују друге одредбе ове Директиве, не доводећи у питање ниједан међународни споразум на снази између држава чланица и трећих земаља у подручју правосудне

сарадње у кривичним стварима и полицијске сарадње и ако су испуњени сви следећи услови: а) пренос је нужан за обављање задатака надлежног тела које обавља пренос како је предвиђено правом ЕУ или правом државе чланице у сврхе предвиђене овом Директивом; б) надлежно тело које обавља пренос утврди да темељна права и слободе конкретног испитаника немају предност над јавним интересом који изискује пренос у конкретном случају; в) надлежно тело које обавља пренос сматра да је пренос телу надлежном у сврхе предвиђене овом Директивом у трећој земљи неефективан или непримерен, посебно зато што се пренос не може благовремено остварити; г) тело које је у трећој земљи надлежно у сврхе предвиђене овом Директивом обавештено је без непотребног одлагања, осим ако је то неефективно или непримерено; д) надлежно тело које обавља пренос је обавестило примаоца о одређеној сврси или сврхама обраде личних податке.

Независна надзорна тела

Свака држава чланица треба да осигура да је једно или више независних тела јавне власти одговорно за праћење примене Директиве 2016/680 како би се заштитила темељна права и слободе појединаца у вези с обрадом и олакшао слободан проток личних података унутар Уније.¹¹ У испуњењу ове обавезе државе чланице могу предвидети да надзорно тело основано на темељу Уредбе ЕУ 2016/679 буде надзорно тело из ове Директиве. Посебно је важно нагласити да свако надзорно тело мора деловати потпуно независно при обављању својих дужности и извршавању својих овлашћења у складу са овом Директивом. У том смислу члан или чланови надзорних тела при обављању својих дужности и извршавању својих овлашћења у складу са овом Директивом не смеју бити подложни спољњем утицају, нити могу да траже или примају упутства. Додатно, чланови надзорних тела држава чланица морају се суздржавати од свих радњи које нису у складу с њиховим дужностима, те се током свог мандата не смеју бавити никаквом делатношћу, без обзира на то је ли она плаћена или не. Сваки члан мора имати квалификације, искуство и вештине, посебно у подручју заштите личних података, потребне за обављање својих дужности и извршавање својих овлашћења. У сваком случају, у контексту општих услова за оснивање независних надзорних тела свака држава чланица законом мора нормирати следеће одредбе: а) услове за оснивање надзорног тела; б) квалификације и услове прихватљивости потребне за именовање члана надзорног тела; в) правила поступка за именовање члана или чланова надзорног тела; г) трајање мандата члана или чланова сваког надзорног тела

¹¹ Felix Bieker, „Enforcing Data Protection Law – the Role of the Supervisory Authorities in Theory and Practice”, *Privacy and Identity Management*, Lehmann, A., Whitehouse, D., Fischer-Hübner, S., Fritsch, L., Raab, C. (Eds.) Karlstad, Sweden, August 21-26, 2016, pp. 125-139.

не краћег од четири године; д) јесу ли члан или чланови сваког надзорног тела прихватљиви да буду поново изабрани и, ако јесу, на колико мандата; е) обавезе члана или чланова особља сваког надзорног тела, забране делатности који нису у складу са њиховим именовањем; и ф) правила којима се уређује престанак радног односа. Коначно, важно је истаћи да Директива 2016/680 прописује да су члан или чланови и особље сваког надзорног тела обавезани да, у складу с правом ЕУ или правом државе чланице, поштују професионалну тајну и за време мандата и након његовог завршетка, с обзиром на све поверљиве информације које могу сазнати током обављања својих дужности или извршавања својих овлашћења. Када је реч о задацима надзорних тела свака држава чланица осигурава да свако надзорно тело на њеном подручју: а) прати и спроводи примену одредаба донесених на темељу ове Директиве и њених имплементационих мера; б) подстиче јавну свест о ризицима, правилима, заштитним мерама и правима у вези с обрадом; в) саветује, у складу с правом државе чланице, национални парламент, владу и друге институције и тела о законодавним и административним мерама у вези са заштитом права и слобода појединаца у погледу обраде; г) подсећа водитеља обраде и извршитеља обраде о њиховим обавезама на темељу ове Директиве; д) на захтев пружа информације било којем испитанику у вези са остваривањем њихових права на темељу ове Директиве, а према потреби, у ту сврху сарађује с надзорним телима у другим државама чланицама; ђ) решава притужбе које поднесу испитаник или тело, организација или удружење и истражује у одговарајућој мери предмет притужбе, те извештава у разумном року подносиоца притужбе о напретку и исходу истраге, посебно ако је потребна даља истрага или координација с другим надзорним телом; е) проверава законитост обраде и у разумном року обавештава испитаника о исходу провере или разлозима због којих провера није обављена; ж) сарађује с другим надзорним телима дељењем информација, те пружањем узајамне помоћи другим надзорним телима с циљем осигуравања доследности примене ове Директиве; з) спроводи истраге о примени ове Директиве, између осталог, на темељу информација примљених од другог надзорног или другог тела јавне власти; и) прати релевантни развој догађаја ако они имају утицај на заштиту личних података, посебно развој информационих и комуникационих технологија; ј) пружа савете о поступцима обраде; и к) доприноси активностима Одбора. С друге стране, у контексту овлашћења надзорних тела Директива 2016/680 прави разлику између истражних, корективних и саветодавних овлашћења. Истражна овлашћења укључују барем право надзорног тела да од водитеља обраде и извршитеља обраде исходи приступ свим личним подацима који се обрађују, те свим информацијама потребним за обављање својих задатака. Поред тога свако надзорно тело у погледу корективних овлашћења може: а) издавати упозорења водитељу обраде или извршитељу обраде о томе да би намераваани поступци обраде могли проузроковати кршење одредаба донесених на темељу ове

Директиве; б) наредити водитељу обраде или извршитељу обраде да, према потреби, поступке обраде усклади с одредбама донесеним на темељу ове Директиве, на одређени начин и у одређеном року, посебно на начин да затражи исправак или брисање личних података или ограничавање обраде; в) привремено или трајно ограничи или забрани обраду. Коначно, свако надзорно тело има саветодавна овлашћења у оквиру којих може саветовати водитеља обраде и дати на властиту иницијативу или на захтев, националном парламенту, влади државе чланице или, у складу са својим националним правом, другим институцијама и телима, као и јавности, мишљење о сваком питању у вези са заштитом личних података. У сваком случају, извршавање овлашћења додељених надзорном телу подлеже одговарајућим заштитним мерама, међу осталим делотворном правном леку и одговарајућем поступку, како је утврђено правом ЕУ и правом државе чланице у складу с Повељом. С друге стране, надзорно тело је овлашћено да обавести правосудна тела о кршењима одредаба донесених на темељу ове Директиве и, према потреби, започети или на други начин учествовати у правним поступцима с циљем спровођења одредаба донесених на темељу ове Директиве. У том смислу, свако надзорно тело саставља годишње извештаје о својим активностима којима може бити обухваћен попис врста кршења и врста изречених санкција. Коначно, у области сарадње надзорних тела Директива 2016/680 прописује да државе чланице омогуће да њихова надзорна тела међусобно размењују битне информације и пружају узајамну помоћ како би се конзистентно имплементирала и применила ова Директива, те успоставиле мере за делотворну узајамну сарадњу. С тим у вези, државе чланице треба да осигурају да свако надзорно тело предузима све прикладне мере потребне да одговори на захтев другог надзорног тела, без непотребног одлагања и најкасније у року од једног месеца након што је примило захтев. Захтеви за помоћ морају садржати све потребне информације, укључујући сврху и разлоге за захтев, с тим да се размењене информације могу употребљавати само у затражену сврху. Надзорно тело којем је упућен захтев за помоћ не сме одбити удовољавању захтева осим у случају да: а) није надлежно за предмет захтева или за мере које се од њега траже да их спроведе; или б) би поступање по захтеву кршило ову Директиву, или право ЕУ, или право државе чланице којем подлеже надзорно тело које прима захтев.

Правни лекови, одговорност и санкција

У контексту правних лекова Директива 2016/680 прописује право на подношење притужбе надзорном телу, право на делотворан правни лек против надзорног тела и право на делотворан правни лек против водитеља или извршитеља обраде. У том смислу, не доводећи у питање друге управне или правне лекове, државе чланице треба да обезбеде да сваки испитаник има

право да поднесе притужбу надзорном телу ако сматра да се обрадом личних података који се односе на њега крше одредбе донете на темељу ове Директиве. Додатно, не доводећи у питање ниједан други управни или вансудски правни лек, државе чланице треба да осигурају право физичког или правног лица на делотворни правни лек против правнообавезујуће одлуке надзорног тела која се на њу односи, ако надзорно тело не реши притужбу или не извести испитаника у року од три месеца о напретку или исходу притужбе. Даље, у контексту правила о одговорности Директива 2016/680 налаже да државе чланице треба да осигурају да свака особа која је претрпела материјалну или нематеријалну штету због поступка незаконите обраде или било које радње којом се крше националне одредбе донесене на темељу ове Директиве, за претрпљену штету има право на накнаду штете од водитеља обраде или било којег другог тела надлежног према праву државе чланице. Коначно, када је реч о санкцијама, Директива 2016/680 прописује да државе чланице утврђују правила о санкцијама која се примењују на случајеве кршења одредби донесених на темељу ове Директиве, те предузимају све потребне мере како би се осигурало њихово спровођење. У сваком случају, предвиђене санкције морају бити делотворне, пропорционалне и одвраћајуће.

Завршне одредбе

У завршним одредбама истакнуто је да се ступањем на снагу Директиве 2016/680 ставља ван снаге Оквирна одлука 2008/977/ПУП са датумом 6. мај 2016. године.¹² Међутим, наглашено је да посебне одредбе за заштиту личних података у правним актима ЕУ, који су ступили на снагу у подручју правосудне сарадње у кривичним стварима или полицијске сарадње, који су донети на дан или пре 6. маја 2016. године, а којима се уређује обрада међу државама чланицама унутар подручја примене ове Директиве, остају непромењени. Коначно, и међународни споразуми који укључују пренос личних података трећим земљама или међународним организацијама које су државе чланице склопиле пре 6. маја 2016. године, а који су у складу с правом ЕУ примењивим пре тог датума, остају на снази док се не измене, замене или ставе изван снаге.

4) ДАТУМ СТУПАЊА НА СНАГУ

Директива 2016/680 ступила је на снагу првог следећег дана од дана објављивања у Службеном листу ЕУ, а примењује се од 6. маја 2016. године.

¹² Paul de Herta, Vagelis Papakonstantinou, „The data protection framework decision of 27 November 2008. regarding police and judicial cooperation in criminal matters – A modest achievement however not the improvement some have hoped for“, *Computer Law & Security Review*, Vol. 25, No. 1/2009, pp. 403-414.

Изузетно, државе чланице могу предвидети да се одређени чланови ове Директиве примењују накнадно када се за то створе неопходни услови. У том смислу, државе чланице могу предвидети својим националним правом могућност да се систем аутоматске обраде података о личности успостављен пре 6. маја 2016. усклади с Директивом најкасније до 6. маја 2023. године, ако постоје несразмерне тешкоће у транспоновању овог дела Директиве. Додатно, у случају ако би транспоновање правила Директиве проузроковало озбиљне потешкоће у раду система аутоматске обраде података о личности, држава чланица може обавестити Комисију о разлозима тих озбиљних потешкоћа као и одређеном року унутар којег ће тај систем бити усклађен с Директивом, с тим да овај рок у сваком случају не сме бити дужи од 6. маја 2026. године. Комисија има обавезу да до 6. маја 2022. године, и сваке четири године након тога, извести Европски парламент и Савет о оцени и потреби преиспитивања ове Директиве, а у испуњавању ове обавезе може затражити информације од држава чланица и надзорних тела.

5) ИЗВОРИ

- Bieker, Felix, „Enforcing Data Protection Law – the Role of the Supervisory Authorities in Theory and Practice”, *Privacy and Identity Management*, Lehmann, A., Whitehouse, D., Fischer-Hübner, S., Fritsch, L., Raab, C. (Eds.) Karlstad, Sweden, August 21-26, 2016.
- Burri, Mira, Schär, Rahel, „The Reform of the EU Data Protection Framework”, *Journal of information policy*, Vol. 6, No. 1/2016.
- Вукотић, Јасмина, „Општа уредба (ЕУ) 2016/679 о заштити података о личности”, *Европско законодавство*, бр. 63/2018.
- Data Protection Officer, Internet: https://edps.europa.eu/data-protection/data-protection/reference-library/data-protection-officer-dpo_en, 29.08.2018.
- De Herta, Paul, Papakonstantinou, Vagelis, „The data protection framework decision of 27 November 2008 regarding police and judicial cooperation in criminal matters – A modest achievement however not the improvement some have hoped for”, *Computer Law & Security Review*, Vol. 25, No. 1/2009.
- Директива (ЕУ) 2016/680 Европског парламента и Савета од 27. априла 2016. године о заштити појединаца у вези с обрадом личних података од стране надлежних тела у сврхе спречавања, истраге, откривања или гоњења за кривична дела или извршавања кривичних санкција и о слободном кретању таквих података и о стављању ван снаге Оквирне одлуке Савета 2008/977/JHA – Directive (EU) 2016/680 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data by competent authorities for the purposes of the prevention, investigation, detection or prosecution of criminal offences or the

execution of criminal penalties, and on the free movement of such data, and repealing Council Framework Decision 2008/977/JHA, *Official Journal of the European Union*, L 119/89, 4.5.2016.

Ђукић, Дејан, „Заштита података о личности са освртом на ново законодавство Европске уније у овој области“, *Правни записи*, год. VIII, бр.1/2017.

Jasserand, Catherine, „Law enforcement access to personal data originally collected by private parties: Missing data subjects' safeguards in directive 2016/680?“, *Computer Law & Security Review*, Vol. 34, No. 1/2018.

Миленковић, Дејан, „О потреби хармонизације Закона о заштити података о личности са Директивама и другим прописима ЕУ“, *Европско законодавство*, год. XIII, бр. 49-50.

Мразница, Ерне, „ГДПР, Нови изазови заштите података о личности“, *Банкарство*, бр. 4/2017.

Оквирна одлука Савета 2008/977/JHA од 27. новембра 2008.године о заштити личних података обрађених у оквиру полицијске и правосудне сарадње у кривичним стварима – Council framework decision 2008/977/JHA of 27 November 2008 on the protection of personal data processed in the framework of police and judicial cooperation in criminal matters, *Official Journal of the European Union*, L 350/60, 30.12.2008.

Salami, Emmanuel Akintunde, „The impact of Directive (EU) 2016/680 on the processing of personal data by competent authorities for the purposes of the prevention, investigation, detection or prosecution of criminal offences or the execution of criminal penalties and on the free movement of such data on the existing privacy regime“, Internet: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2912449>

The European Union Agency for Network and Information Security, „Handbook on Security of Personal Data Processing“, Heraklion 2017.

Tikkinen-Piri, Christina, Rohunen, Anna, Markkula, Jouni, „EU General Data Protection Regulation: Changes and implications for personal data collecting companies“, *Computer Law & Security Review*, Vol. 34, No.1/2018.

Hoffmann, Anja, Sattelberger, Bastian, „Data transfers to third countries“, Policy Brief No. 25/2017, Centrum für Europäische Politik, Freiburg, Internet:https://www.cep.eu/fileadmin/user_upload/cep.eu/Analysen/COM_2017_7_Datenuebermittlung/cepPolicyBrief_COM_2017__7_Data_Transfers_to_Third_Countries.pdf, 29.08.2018.

6) ЗНАЧАЈ ЗА РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ

Значај Директиве 2016/680 за Републику Србију може се разматрати у двоструком смислу. Прво, у контексту потреба Републике Србије, имајући у виду да постојећи национални правни оквир у области заштите података о

личности не обезбеђује физичких лицима свеобухватно и несметано остваривање права на заштиту података о личности, због чега је неопходно извршити измене и допуне нормативног оквира у овој области. Стога се приступило изради текста Нацрта новог закона о заштити података о личности. Друго, значај Директиве 2016/680 може се посматрати у контексту процеса придруживања Републике Србије ЕУ узимајући у обзир да усклађивање националног законодавства са правом ЕУ представља међународноправну обавезу Републике Србије. Стога полазећи од чињенице да постојећи Закон о заштити података о личности из 2009. године није у потпуности усклађен са релевантним прописима ЕУ у овој области, те имајући у виду да је 2016. године донета нова Директива ЕУ 2016/680 која уређују област заштите података о личности у вези са обрадом података о личности, од стране надлежних тела у сврхе спречавања, истраге, откривања или гоњења кривичних дела или извршења кривичних санкција и слободном кретању таквих података, значај наведеног ЕУ прописа се огледа у томе што су приликом израде текста новог Нацрта закона о заштити података о личности узета у обзир решења садржана у тој Директиви. На крају, у контексту анализираних решења у овој Директиви може се закључити да би усвајање новог Закона о заштити података о личности, који би узео у обзир нови ЕУ правни оквир у овој области представљало корак напред у тежњи ка свеобухватнијој заштити личних података. Имајући у виду значај заштите јавне и националне безбедности посебно је похвално истаћи да постојећи Нацрт новог закона о заштити података о личности предвиђа значајан број одредби о обради података коју врше надлежни органи у циљу спречавања, истраге и откривања кривичних дела, гоњења учинилаца кривичних дела, извршења кривичних санкција, укључујући спречавање и заштиту од претњи јавној и националној безбедности. Усвајањем наведеног закона, који уважава одредбе Директиве 2016/680, успоставио би се свеобухватнији правни оквир када је реч о заштити података о личности у Републици Србији који би омогућио поштовање основних права и слобода физичких лица, а посебно њиховог права на заштиту података о личности у контексту обраде података о личности у области полицијске и правосудне сарадње.

THE EUROPEAN UNION DIRECTIVE 2016/680
ON PROTECTION OF PERSONAL DATA

Abstract: The protection of natural persons with respect to the processing of personal data is a fundamental right prescribed by Article 8 (1) of the Charter of Fundamental Rights of the European Union and Article 16 (1) of the Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU). Rapid technological development and globalization brought new challenges to the protection of personal data. The technology allows the processing of personal data on an incredible scale in order to carry out activities such as prevention, investigation, detection or prosecution of criminal offenses or the execution of criminal sanctions. The European Union, therefore, adopted the Directive 2016/680 on 27 April 2016, which regulated the protection of natural persons for the processing of personal data by the competent authorities for the purpose of prevention, investigation, detection or prosecution of criminal offenses or for the enforcement of criminal sanctions, i.e. to facilitate the free movement of such data, together with the General Data Protection Regulation EU 2016/679 (GDPR). The author deals with the analysis of the content of the Directive and the purpose of its adoption. The author devotes special attention to the issue of the importance of the EU Directive 2016/680 for the legal order of the Republic of Serbia. In this regard, the author appeals to raise awareness of the importance of the EU Directive 2016/680 in the process of adopting a new Law on the Protection of Personal Data and harmonization of internal legislation with the EU *acquis* in this area.

Key words: Data processing, processing, personal data protection, natural persons, competent authority, control.